

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

ПОЛИТИКА ЗА РОДОВА ЕДНАКВОСТ

Вовед

Родовата еднаквост е човеково право. ХЕРА – Асоцијација за здравствена едукација и истражување се залага за почитување и унапредување на родовата еднаквост која е базирана на принципот на човекови права и суштествена еднаквост на сите луѓе, без разлика на нивниот пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, попреченост, брачен статус или партнерски статус, бременост или родителски статус, здравствена и друга состојба или општествен статус. ХЕРА се обврзува да ги зема предвид с потребите и правата на секој поединец кој е вклучен во организацијата, односно за вработените, волонтерите, давателите на услуги и клиентите, со цел да се постигне највисок степен на родова еднаквост во организацијата.

Цели

Во оваа политика ХЕРА има за цел да ја постави **родовата еднаквост како врвен принцип** и предуслов во остварување на сексуалните и репродуктивните здравје и права на сите луѓе. Поспецифично, ХЕРА ќе:

- **Ја интегрира родовата перспектива** во политиките на управување и раководење, работните односи и работното место, програмите за работа во организацијата, која ќе биде трансформативна по својот карактер и ќе ги адресира специфичните родови разлики и структурните нееднаквости во општеството (**родово-трансформативна организација**),
- **обезбеди пристап до информации за услуги и образование** кои се ослободени од насилство, стигма и дискриминација и кои ги адресираат различните родови потреби на луѓето, особено за девојките и жените, лицата со попреченост, луѓето што живеат со ХИВ, сексуалните работници, луѓето што употребуваат дроги, лезбејките, геј мажите, бисексуалците, трансродовите лица, интерсекс и небинарните лица , како главен императив на делување на организацијата во борбата против родовите предрасуди и нееднаквости,
- **обезбеди работна средина без вознемирување и злоупотреба** во која специфично се зема предвид родот при овозможување заштита на здравјето, безбедноста, достоинството и интегритетот за секој вработен, волонтер, давател на услуга и клиент, особено за младите и ранливите групи
- **го унапреди системот за мониторинг и евалуација** со кој ќе се овозможи посеопфатна проценка на ефективноста од спроведување на политиката за родова еднаквост, а со тоа се подобри и разбирањето како организацијата ги третира и унапредува родовите прашања во нејзината работа и што е потребно да се подобри во иднина.

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

Општествен контекст

Родовата еднаквост е суштинско прашање во однос на човековите права. Највисоките стандарди на сексуалното и репродуктивното здравје и права ја вклучуваат родовата еднаквост како клучен предуслов кој е препознаен во меѓународните политики, особено Целите за одржлив развој (Агенда за одржлив развој 2030) според кои одржливиот развој во едно општество не може да се постигне без постигнување на родовата еднаквост. Поконкретно, жените имаат клучна улога во остварувањето на целите за одржлив развој, а многу од целите се специфично насочени кон подобрување на еднаквоста и зајакнување на жените и девојчињата, и генерално унапредување на положбата на жените во светот.

Северна Македонија е карактеристична по силната патријархална култура која генерира нееднаквост врз основа на род и други карактеристики како и отежнато уживање на сексуалните и репродуктивни права и здравје. Ова доведува до општество во кое родовите стереотипи и нееднаквости се норма која ретко и несистемски се преиспитува или менува.

Ниското ниво на економска активност на жените, ниското учество на жените на позиции на донесување на одлуки во јавниот и приватниот сектор, повеќекратната и интерсекциската дискриминација која ја трпат одредени жени и ЛГБТИ луѓе, отежнатиот пристап до одредени услуги за социјална и здравствена заштита, високата стапка на насилство врз жените, социјалната стигма и насилство врз родовите и сексуалните малцинства и недостаток на интеграција на родовата перспектива во мерките и политиките на национално и локално ниво се клучни предизвици во постигнувањето на родовата еднаквост во земјата. Политиката на родова еднаквост во Северна Македонија, како концепт во кој мажите и жените имаат еднакви можности за остварување и еднакво учество во сите сегменти на својот живот, личен, професионален, приватен, духовен, културен, социјален, политички и економски, е нешто што постои само на хартија во многу политики и регулативи на институциите и организациите, а во истите тие сегменти на секојдневното живеење не доживуваат практична примена. Луѓето во Северна Македонија не се доволно информирани за значењето на поимот родова еднаквост, ниту пак за значењето на принципите на еднаквост и недискриминација како суштински делови од концептот на родова еднаквост. Не постои доволна сензитивност меѓу луѓето, прифатена е исклучиво бинарната поделба на родот, негово поистоветување со биолошкиот пол и не се прифаќа концептот на родова трансформативност. Граѓаните во Северна Македонија не веруваат доволно во концептот на родова еднаквост, што се должи на застарено и несоодветно образование и сиромаштијата кај населението, недоволно практикување на демократски вредности во државата и секако неинформираноста.

Една од најексплоатираниите популистички алатки на идеолошката десница, наменета пред сè за одржување на патријархалниот режим, во втората деценија од 21. век се артикулира низ т.н.

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

анти-родови движења или анти-феминистички движења, кои се интензивираа во Северна Македонија од 2020 година. Иако во центарот на овој дискурс е сместена наводната опасност од нарушување на „биолошки“ детерминираниот поредок во однос на двата пола, околу него се напластуваат и други, апокалиптични сценарија кои се дефинираат како последици од нарушувањето на таквиот „природен“ ред: колапс на моралните вредности, традициите, семејствата и нациите. Главни теми на преокупација на агендите на анти-родовите движења се отфрлање на разликите помеѓу полот и родот, концептот на родовата еднаквост, како и на сексуалните и репродуктивни права. Неприфатањето на различните сексуални ориентации и родов идентитет, но и на човековите права на ЛГБТИ заедницата се исто дел од јавниот дискурс на анти-родовите движења што само ја засилува хомофобијата и трансфобијата во општествата

Националното законодавство и политиките го препознаваат концептот на родова еднаквост и еднакви можности, но спроведувањето на законите и политиките е се' уште недоволно. Родовата перспектива во креирањето на политиките во Северна Македонија претставува само формален критериум. Постои тенденција на споменување на концептот на родова еднаквост во правно необврзувачки декларативни документи.

Принципи

Родовата еднаквост во оваа политика е сфатена пошироко од еднаквост меѓу мажите и жените. Со други зборови, ХЕРА ја разбира родовата еднаквоста како право на еднаквост и еднаков третман во средина за сите кои се идентификуваат како жени, мажи, лезбејки, геј мажи, бисексуални, трансродови, родово небинарни и интерсекс луѓе.

ХЕРА верува дека еднаквата вклученост на луѓето припадници на различни ранливи групи и заедници (Ромки и други етнички малцинства, жртви на насилство, лица со попреченост, млади лица ранливи на ХИВ, ЛГБТИ итн.) во сите аспекти на работата се клучен предуслов за зајакнување на нивната позиција и овозможување на развој на вештини и стекнување знаење за промовирање и почитување сексуалните и репродуктивните права како човекови права во своите заедници.

ХЕРА верува дека родово трансформативните процеси, односно процесите кои ја унапредуваат родовата еднаквост, се постигнуваат преку континуирано адресирање на специфичните родови разлики меѓу луѓето и групите и континуирано преиспитување на структурните нееднаквости кои ги одржуваат нерамноправните односи на моќ меѓу овие луѓе и групи.

ХЕРА се залага за континуирано преземање на мерки за превенција и заштита од вознемирувањето, насилството и дискриминација за сите луѓе без разлика на нивните идентитетски карактеристики, особено врз основа на родот, сексуалната ориентација и родовиот

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

идентитет. ХЕРА се залага за безбедна работна средина како основен предуслов за физичкото и менталното здравје на своите членови, волонтери, вработени, даватели на услуги и клиенти.

ХЕРА верува дека родовата еднаквост се постигнува преку вклучување на сите родови идентитети. ХЕРА ја препознава и промовира важната улога на мажите и момчињата како еднакви партнери во обезбедувањето на грижа за сексуалното и репродуктивното здравје на жените и девојките, но и во унапредување на родовата еднаквост.

ХЕРА верува дека родовата еднаквост се постигнува и преку вклучување на ЛГБТИ луѓето и земање предвид на нивните потреби и околности кои доведуваат до маргинализација на оваа заедница. При тоа организацијата ја препознава и промовира различноста и е посветена на работа со различни луѓе вклучително и лезбејки, геј мажи, бисексуалци, трансродови лица, интерсекс и небинарни лица, во креирање на општество во кое луѓето можат да ја уживаат својата сексуалност или да го изразуваат својот родов идентитет или родова експресија без осуда, стигма и дискриминација.

ХЕРА верува дека борбата за родова еднаквост е заедничка борба на сите луѓе без разлика на родот, расата, родовиот идентитет, сексуалната ориентација, етничката припадност, попреченоста и која било друга карактеристика бидејќи патријархалните вредности подеднакво, но на различен начин доведуваат до нееднаквост и исклучување на различните групи. Оттука, организацијата се стреми во промовирање на овој принцип во својата работа преку градење на солидарност, канали за комуникација и мобилизација на различните групи за заедничка акција против патријархалните вредности, практики и норми.

Родово-трансформативна организација

Родовата еднаквост ќе биде вклучена како принцип во сите политики, програми и структури на организацијата. Луѓето имаат различни потреби и искуства зависно од родот, како и различни ризици по сексуалното здравје. Политиките, програмите и сервисите на ХЕРА ќе бидат трансформативни за да можат да ги адресираат специфичните родови разлики и нееднаквости. Тие ќе бидат родово трансформативни за да одговорат на структурните нееднаквости кои лежат во коренот на родовата нерамноправност и го одржуваат патријархалниот ред и хиерархија. Во контекст на сексуално и репродуктивно здравје и права, родово трансформативното програмирање не се сведува само на овозможување пристап до клучните услуги и контрацептивни методи за жените, туку повеќе кон овозможување на заедниците да ги разберат и критички да ги преиспитуваат социјалните норми кои ја одржуваат нееднаквоста меѓу мажите и жените, родовите и сексуалните малцинства. Родово трансформативното програмирање ги предизвикува и менува ригидните родови норми и односи на моќ. Овој вид на програмирање

A Member Association of

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

подразбира надминување на индивидуалистичкиот пристап преку адресирање на интерперсоналните, социо-културните, структурните и политичките фактори кои влијаат врз родовите улоги, норми и нееднаквите односи на моќ. Во своето програмирање, ХЕРА го избира пристапот на родово трансформативно програмирање како пристап кој најмногу ја унапредува родовата еднаквост во општествата.

ХЕРА ќе работи на создавање и спроведување на програми и политики кои ќе резултираат со **трансформирање на општествените структури, политики и норми кои ги одржуваат нееднаквите односи** на моќ меѓу мажите, жените и родовите и сексуалните малцинства. Овие политики и програма ќе имаат за цел критички да ги преиспитуваат и менуваат доминантните родови улоги и норми кои ги одржуваат нееднаквите односи на моќ.

Со цел да се постигне родово-трансформирана организација, ХЕРА ќе работи на зајакнување на **позитивните социјални норми** кои ќе ја поттикнат способноста на поединците активно и слободно да се вклучат во општество и ја унапредуваат еднаквоста меѓу мажите, жените, родовите и сексуалните малцинства.

ХЕРА се обврзува дека во ниту еден случај, ниту под ниедни услови **нема да** развива и спроведува пристапи на работа со кои се **експлоатираат корисниците на активностите или клиентите** на услугите, особено за девојките и лицата кои се маргинализирани по основ на род, попреченост, брачен или здравствен статус, родов идентитет или сексуална ориентација.

ХЕРА се обврзува **подеднакво да ги вклучи сите мажи, жени и родово небинарни лица**, кои раководат, ги спроведуваат активностите или се директни корисници на активностите и услугите кои ги обезбедува организацијата, **без да прави разлика во однос на нивната родова идентификација**.

ХЕРА се залага за интегрирање на **принципот на родово одговорно буџетирање** во сите фази на планирање, спроведување и евалуација на програмите и проектите. Буџетите ќе се подготвуваат на начин кој ги пресретнуваат и одговараат на потребите на жените и мажите, ранливите групи по основ на попреченост, сексуалните работнички и луѓето што употребуваат дроги, како и на ЛГБТИ луѓето согласно целите на програмите и проектите. При тоа ХЕРА ќе се стреми при буџетирањето на проектите или програмите, придобивките да одговорот на родовите потреби како кон крајните корисници, така и за лицата кои ги раководат и спроведуваат активностите.

ХЕРА гарантира дека родовата еднаквост ќе биде највисок приоритет во сите стратешки планирања и развој на организацијата во иднина.

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

Управување и раководење

ХЕРА гарантира постигнување на **еднаквата застапеност на жените и мажите во одлучувачките структури** на организацијата, односно во Управниот одбор и во раководството и сениор тимот на вработени, како клучен принцип за обезбедување на родовата еднаквост во организацијата. ХЕРА ќе се стреми во управните органи на организацијата да има **застапеност и на родово небинарни или трансродови лица**.

При изборот на директорските функции во организацијата, Управниот одбор ќе преземе **поголеми напори за регрутирање на жена или претставник од други социјално-исклучени и ранливи групи** на овие позиции од расположливите кандидати, вклучувајќи ги и сексуалните и родовите малцинства. Организацијата ќе даде предност на жена или лице од ранливи групи во случај на кандидати со исти или слични квалификации.

ХЕРА се залага за обезбедување на **ресурси и обуки за дополнително развивање на личните компетенции** на вработените со што ќе се овозможат еднакви можности за кариерен напредок на вработените до раководните позиции, особено за жените и девојките и лицата од маргинализираните групи.

Работен однос и безбедна средина за работа

ХЕРА се обврзува да го **гарантира принципот на еднаква плата** за еднаква работа во организацијата врз основа на род и родов идентитет. Дополнително ХЕРА се грижи и го почитува семејниот и партнерски живот и на истополовите заедници или партнерства и во своите политики ги изедначува нивните работнички права со правата на брачните другари од различен пол, вклучувајќи отсуство на вработен поради болест и грижа за дете или поради болест и грижа на партнерот.

За да обезбеди родовата еднаквост на работно место и меѓу вработените, ХЕРА ќе осигури **поттикнувачка средина за работа на жените и вработените кои се родители**, без разлика на нивниот пол, род, сексуална ориентација, попреченост, брачен или здравствен статус или родов идентитет. Со цел да се покаже грижа во обезбедувањето на баланс помеѓу работата и приватниот живот за вработените жени и родителите, ХЕРА ќе овозможи флексибилно работно време, работа од дома, навремено најавување на службени патувања, носење на дете/деца во работните простори или за време на службените патувања кога родителот нема друга опција или при други околности, согласно нивните потреби и можности, а кои произлегуваат од родовите разлики.

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

ХЕРА ја разбира важноста за учество на **мажите во унапредување на здравјето и социјалната благосостојба** на жените и девојките и адресирање на родовите нееднаквости, и ќе ги мотивира вработените мажи во организацијата за користење на татковското отсуство онака како што е регулирано во Правилникот за работни односи на организацијата и во националното законодавство.

Осигурувањето на безбедна средина за работа во која секој вработен, давател на услуга, волонтер може отворено и без страв од осуда да го изразува својот род, родов идентитет, попреченоста, здравствениот статус, сексуалната ориентација, е многу важен аспект во заштитата на физичкото здравје и менталната благосостојба на луѓето. ХЕРА се обврзува да развие јасни и **ефективни механизми** за заштита од вознемирување, вклучувајќи и го сексуалното вознемирување, насилство, силеџство, експлоатација, злоупотреба или дискриминација, во кои основите на пол, род, попреченост, брачен или партнерски статус, бременост или родителски статус и здравствен статус, сексуална ориентација и родов идентитет се посебно адресирани и доследно се применуваат.

Обезбедување на безбедност и грижа за вработени, членови и волонтери кои се засегнати од родово-базирано насилство, во или надвор од местото на работа е исто така важен аспект во грижата за родовата еднаквост. ХЕРА ќе се заложува да обезбеди соодветна **психосоцијална поддршка** за оние кои се засегнати од насилството, воспостави механизам за **заштита на безбедноста на самото работното место и при патување** до местото каде се спроведуваат работните задачи.

Услуги

ХЕРА се залага да обезбеди **услуги кои ги адресираат различните родови потреби** на клиентите и без ограничување во пристапот до услугите по основ на полот, родот, сексуалната ориентација и родов идентитет, попреченоста, брачен или партнерски статус, бременост или родителски статус, здравствен статус. ХЕРА особено се стреми да **развија и спроведува различни модели на давање на услуги и едукација** кои ги земаат предвид специфичните потреби на мажите, жените и ЛГБТИ луѓето.

Сервисите на ХЕРА нудат безбеден простор за корисниците на услугите, односно атмосфера која е **родово сензитивна и ослободена од стигма и дискриминација**, ги заштитува од можна повреда или злоупотреба и ја гарантира доверливоста со крајна цел да се заштити здравјето, достоинството, интегритетот и благосостојбата на секој клиент.

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

Принципот на доброволност, доверливост и донесување на одлуки врз основа на информираност и без притисоци се врвни принципи кои ХЕРА ги застапува во давањето на услуги и информации на своите волонтери, вработени и корисниците на услуги.

ХЕРА се залага да ги зајакне **капацитетите на организацијата и на даватели на услуги за родовите перспективи** со што ќе се стреми кон обезбедување на родово сензитивни сервиси за корисниците на услугите. Со цел услугите да се родово-сензитивни, покрај родовите ќе се земаат предвид и другите интерсекциски фактори и карактеристики на клиентите (образование, етничка припадност социјален статус, религија и сл.), имајќи предвид дека луѓето со интерсекциски идентитети може да имаат поинакви очекувања и потреби. При тоа, давателите на услугите ќе се стремат кон воведување на дополнителни информации **за обезбедување на максимално почитување на телесните и вредносните граници во комуникацијата** со клиентите (пр. одредени жени заради образовната структура може да имаат потреба од дополнителни информации за прегледот). ХЕРА ќе ги почитува религиозните вредности и практики на секој свој корисник се додека тие не претставуваат вмешување во приватноста на другите и не го ограничат уживањето на сексуалните и репродуктивни права.

ХЕРА се залага сознанијата што произлегуваат од специфичните потреби на клиентите, а поврзани со родовите прашања или другите интерсекциски фактори што може да влијаат врз пристапот и квалитетот на услугата, да ги **интегрира во други програми** од интерес на организацијата или да **ги проследи до други институции/сервиси во системот на државата** кои би имале корист од овие информации.

Следење и евалуација

Со цел да се постигне родово-трансформативна организација, родовата еднаквост е потребно да се интегрира во сите програми, проекти, буџети, стратешки документи и внатрешни политики на организацијата, а ефикасноста од интегрирање на родовите аспекти во работењето да се мониторираат и евалуираат во континуитет согласно потребите на организацијата.

Со цел подобро да се разберат предизвиците во спроведување на родовите аспекти и родовата еднаквост во сите сфери на работа на организацијата, ХЕРА ќе:

- ги **интегрира родовите** прашања и родовата еднаквост во рамки на **извештаите** на организацијата за сопствените потреби или потребите на донаторите (проектни, програмски извештаи, годишен програмски и финансиски извештаи),
- подготвува **родова анализа на внатрешните политики и сервисите** кои ги обезбедува

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

- **предлага интервенции и активности со кои ќе се придонесе кон јакнење на жените, родовите или сексуалните малцинства** за подобрување на нивното сексуално и репродуктивно здравје и права и социјалната благосостојба (согласно нивните потреби, но и нивно поактивно вклучување во спроведување на проектите, програмите, сервисите и политиките на организацијата од важност на родовата еднаквост,
- развива, собира и анализа на **специфични индикатори за родова еднаквост и родова сензитивност** согласно потребите на проектите, програмите, сервисите и политиките на организацијата, вклучително и спроведување на родово статистички анализи,
- креира и **спроведува различни модели на давање на услуги** кои ги земаат предвид родовите аспекти, различните потреби и потенцијали на клиентите, а со цел сервисите да се достапни за мажите, жените, родовите и сексуалните малцинства,
- користи **родово сензитивен јазик и пораки** при адресирање на специфичните потреби на жените, родовите и сексуалните малцинства,
- развива **култура на родова сензитивност во организацијата** преку следење на јазикот што се користи во комуникацијата меѓу вработените, членовите, давателите на услуги и корисниците: во начинот на обраќање, развивање на свесност за микронасилствата во секојдневната комуникација, споделување на родово-сензитивни начини на комуникација и разрешување на конфликти при организациското работење и отворање на дискусија за родови теми и прашања кои се актуелни во поширокиот контекст за да се развива дијалог и сензитивност и градење на родово свесна организациска култура,
- врши **ревизија на родовите аспекти во политиките за работни односи, вработувањето, заштита од дискриминација и безбедност од вознемирување**, вклучително и сексуално вознемирување и злоупотреба врз основа на род, попреченост, родов идентитет и сексуална ориентација со цел да се подобрат механизмите за унапредување на родовата еднаквост, вработувањето, ненасилството и недискриминацијата во организациската култура,
- врши анализа на спроведување на **принципот на еднаква плата** за еднаква работа за сите без разлика на полот, родот, сексуалната ориентација и родовиот идентитет,
- врши редовна проверка и **усогласување на принципите за родова еднаквост во Правилникот за работни односи** на организацијата, а во согласност со позитивната национална и меѓународна легислатива,
- организира **обуки за вработените, волонтерите и давателите на услуги за родовите** прашања и политиката за родовата еднаквост, во кои се вклучени и родови анализи од различни аспекти на

ХЕРА - Асоцијација за
здравствена едукација и
истражување

Франклин Рузвелт 51а/26,
1000 Скопје, Македонија

тел. +38923290395
факс. 02/ 2556002

работењето на организацијата, со цел да се подобри нивното разбирање и компетенции за родот, но и во континуитет се подобруваат родовите аспекти во сите сфери на работа на организацијата, - спроведува **активности со вработените, волонтерите и давателите на услуги за уважување на постигнувањата од спроведувањето на родовите аспекти** од работењето и поттикнување на иницијативи за солидарност и заеднички активности, дружење и релаксација.

За следење и проценка на прогресот од имплементацијата на политиката за родова еднаквост, одговорна е Програмската директорка. Секоја година Програмската директорка заедно со програмските раководители подготвува годишен план за работа за родова еднаквост и годишен извештај. Во годишниот извештај се вклучени анализи и проценки од следниве аспекти на родот и родовата еднаквост од работата на организацијата: проектно работење, Управен одбор и сениор вработени, вработување, родова еднаквост на работното место, практики за обезбедување на безбедна средина за работа (заштита од вознемирување, насилство и дискриминација), родово-разделени податоци за сервиси, клиенти, вработени, волонтери, работни позиции и плати на вработени по пол, род, родов идентитет и други родови анализи согласно потребите на организацијата. Во годишниот извештај за родова еднаквост се даваат предлози за подобрување на родовите аспекти и родово-трансформативното работење на организацијата за следната година.

Годишниот извештај за прогресот од спроведување на политиката за родова еднаквост се усвојуваат од страна на Управниот одбор.

Политиката за родова еднаквост ќе се ревидира периодично согласно увидените потреби, а најдоцна на 5 години од усвојувањето. За таа цел ќе биде формирана работна група составено од вработени и членови на Управниот одбор на ХЕРА.

Усвоена од страна на Управниот Одбор на **20** септември, 2022 година, Скопје.